

8клас

Розділ III. Ринкові інструменти досягнення фінансового успіху.

Тема 4. Податки та податкова культура.

§ 47. Історія виникнення податків. Дивні податки.

§48. Податки, їх види, значення та функції.

Мета уроку:

- розкрити суть значення термінів: «податок», «прямий податок», «непрямий податок», «податок на додану вартість», «мити», «акцизи», «об'єкт оподаткування», «суб'єкт оподаткування», «податкова пільга», «ставка податку»;
- розуміє суть податків, їх види та значення;
- характеризує різницю між прямими та непрямими податками;
- аргументує необхідність сплати податків;
- вміє знайти у фіскальному чеку податок на додану вартість та пояснити його суть і значення.

Тим уроку: очний, змішаний, дистанційний (платформа MOODLE, ZOOM конференція та інші ресурси)

Хід уроку:

Вступна частина

Час 3хв.

Зворотній зв'язок/ перевірка домашнього завдання

Основна частина

Час 36хв.

Ресурс: комп'ютер, мультимедійний проєктор, дошка

Вправа Мозковий штурм: «Що таке податки?» або «Що ти знаєш про податки?» Учні висловлюють свої думки

Перелік питань для обговорення.

Для чого потрібні податки?

Хто платить податки?

Які види податків ви знаєте?

Як податки допомагають країні?

Інтерактивна лекція на тему: «Історія виникнення податків». Основні поняття. Учитель / учителька розповідає учням про податок, історію виникнення податків, дивні податки. Види та функції податки та елементи податку використовуючи презентацію.

Розв'яжи задачу. Підприємство за підсумками фінансового року отримала такі результати: доходи: 1 200 тис. грн, витрати: 800 тис. грн, додаткові пільги: 50 тис. грн. Ставка податку на прибуток складає 23%. Який чистий прибуток підприємства? Яка сума податку на прибуток, яку має сплатити? Який це податок (прямий / непрямий)? Зроби висновок.

Відповідь.

Обчислення прибутку до оподаткування:

Прибуток до оподаткування обчислюється як різниця між доходами та витратами, з урахуванням додаткових пільг:

Прибуток до оподаткування = Доходи – Витрати + Додаткові пільги
Прибуток до оподаткування = 1200 тис. грн – 800 тис. грн + 50 тис. грн
Прибуток до оподаткування = 450 тис. грн

2. Обчислення суми податку на прибуток:

Податок на прибуток обчислюється за ставкою 23% від прибутку до оподаткування.

Сума податку на прибуток = Прибуток до оподаткування × 23%

Сума податку на прибуток = 450 тис. грн × 0,23 = 103,5 тис. грн

3. Обчислення чистого прибутку:

Чистий прибуток — це прибуток після сплати податку на прибуток. Він обчислюється як різниця між прибутком до оподаткування та сумою податку на прибуток:

Чистий прибуток = Прибуток до оподаткування – Сума податку на прибуток

Чистий прибуток = 450 тис. грн – 103,5 тис. грн = 346,5 тис. грн

4. Визначення типу податку:

Податок на прибуток — це **прямий податок**, оскільки він стягується безпосередньо з прибутку підприємства.

Висновок: Чистий прибуток підприємства: 346,5 тис. грн. Сума податку на прибуток: 103,5 тис. грн. Тип податку: Прямий податок.

Розв'яжи задачу. Домогосподарство продає власну продукцію за ціною 2 тис. грн (без ПДВ). Ставка ПДВ складає 20%. Яка сума ПДВ, яку має сплатити домогосподарство? Яка загальна сума, яку сплатить покупець (включаючи ПДВ)? Який це податок (прямий / непрямий)? Зроби висновок.

Відповідь

1. Обчислення суми ПДВ:

Податок на додану вартість (ПДВ) обчислюється як частка від ціни без ПДВ. Ставка ПДВ становить 20%, тому сума ПДВ розраховується таким чином. Сума ПДВ = Ціна без ПДВ × Ставка ПДВ / 100

Сума ПДВ = 2000 грн × 20/100 = 2000 грн × 0,20 = 400 грн

2. Обчислення загальної суми, яку сплатить покупець:

Загальна сума, яку сплатить покупець, складається з ціни без ПДВ та суми ПДВ.

Загальна сума = Ціна без ПДВ + Сума ПДВ. Загальна сума = 2000 грн + 400 грн = 2400 грн

3. Визначення типу податку:

ПДВ — це **непрямий податок**, оскільки він стягується не з доходів або майна платника податків безпосередньо, а включається в ціну товару або послуги, яку платить кінцевий споживач.

Висновок:

Сума ПДВ, яку має сплатити домогосподарство: 400 грн.

Загальна сума, яку сплатить покупець: 2 400 грн.

Тип податку: Непрямий податок (ПДВ).

Розв'яжи задачу. У фіскальному чеку зазначено: дата, сума 500 грн, в тому числі ПДВ 50 грн. Чи правильно вказана сума податку на додану вартість (20%)? Який це податок (прямий / непрямий)? Зроби висновок.

Відповідь

1. Перевірка суми ПДВ:

В фіскальному чеку зазначено, що сума включає **50 грн ПДВ**. Сума, зазначена в чеку, є **загальною сумою з ПДВ**.

Тобто, сума 500 грн — це **ціна товару з урахуванням ПДВ**.

Тепер давайте перевіримо, чи правильно вказано ПДВ: відомо, що ставка ПДВ складає **20%**. Щоб перевірити, чи правильно розраховано ПДВ, потрібно знайти ціну без ПДВ та обчислити ПДВ на основі цієї ціни.

Позначимо **ціну без ПДВ** через X . Ціна з ПДВ = $X + X \times 20\% = X \times (1 + 0,20) = 1,2X$

У цьому випадку ціна з ПДВ становить 500 грн, тому маємо рівняння: $1,2X = 500$ грн

Розв'язуємо рівняння для X : $X = 500 / 1,2 = 416,67$ грн

Отже, ціна без ПДВ становить **416,67 грн**.

Тепер обчислимо ПДВ на основі ціни без ПДВ: $\text{ПДВ} = 416,67 \text{ грн} \times 0,20 = 83,33$ грн

2. Порівняння з сумою ПДВ, зазначеною в чеку:

В фіскальному чеку вказано, що сума ПДВ становить **50 грн**, а насправді, якщо вірно розрахувати, сума ПДВ має бути **83,33 грн**.

Висновок: Сума ПДВ, зазначена в чеку (50 грн), є неправильною. Справжня сума ПДВ повинна складати **83,33 грн**, якщо ставка ПДВ дійсно становить 20%.

3. Тип податку: ПДВ — це **непрямий податок**, оскільки він включається в ціну товару чи послуги, яку платить кінцевий споживач.

Загальний висновок. Сума ПДВ в чеку (**50 грн**) вказана **неправильно**. Правильна сума ПДВ має бути **83,33 грн**. Це **непрямий податок** (ПДВ), оскільки він стягується через включення в ціну товару або послуги.

Завершальна частина

Час 3-4хв.

Словник слів/хмара слів (учні заповнюють словниковий запас термінів, які вивчили/ознайомені на уроці)

Рефлексія/ Підбиття підсумків

На завершення запропонуйте учням обговорити отримані знання на уроці.

Проведіть рефлексію **«Мої висновки!»**

Домашнє завдання.

Час 1-2хв.

Розв'яжи задачу. Заправна станція реалізувало 2 500 літрів бензину. Ставка акцизного збору на пальне становить 40 грн за літр. Яка сума акцизного збору, яку має сплатити заправна станція? Який це податок (прямий / непрямий)? Зроби висновок

Відповідь

1. Обчислення суми акцизного збору:

Акцизний збір — це податок, який сплачується за кожен літр реалізованого пального.

- Кількість бензину, який реалізувала заправна станція: **2 500 літрів.**
- Ставка акцизного збору: **40 грн за літр.**

Сума акцизного збору розраховується за формулою:

Сума акцизного збору=Кількість пального×Ставка акцизу Сума акцизного збору=2500 літрів×40 грн/літр =100 000грн

2. Тип податку:

Акцизний збір — це **непрямий податок**, оскільки він включається в ціну товару (у цьому випадку — бензину) і сплачується кінцевим споживачем, хоча фактично його сплачує продавець (заправна станція).

Висновок:

Сума акцизного збору, яку має сплатити заправна станція: 100 000 грн.

Тип податку: Непрямий податок (акцизний збір).

Заправна станція повинна сплатити державі суму акцизного збору, що дорівнює 100 000 грн, за 2 500 літрів реалізованого пального.

Ментальна карта «Види податків». Перелічи та запиши види податків, які ти запам'ятав. Зроби висновок.